

Onlangs is de Vogelwet 1936 gewijzigd. Dat was hard nodig omdat deze wet al jarenlang niet voldeed aan de Richtlijn van de Europese Unie (EU) voor de bescherming van vogels. De wet was ook in strijd met andere internationale regelingen.

Vogelwet 1936 gewijzigd

De directe aanleiding om tot wijziging van deze wet over te gaan was de vertraging die is ontstaan in de procedure voor een nieuwe wet, de Flora- en faunawet. Hoewel een wetsvoorstel daarvoor in 1994 door de Tweede Kamer in behandeling is genomen, zal het nog wel een tijdje duren voordat het voorstel zal resulteren in een wet. Omdat men daarop niet langer wilde wachten, zijn alsnog een aantal artikelen in de Vogelwet 1936 aangepast.

In dit artikel worden de belangrijkste punten uit de gewijzigde Vogelwet 1936 samengevat. De informatie is gebaseerd op een toelichting die is uitgegeven door het Ministerie van Landbouw, Natuurbescherming en Visserij (LNV), Directie Voorlichting en Externe Betrekkingen. Omdat het van belang is dat de kennis van de Vogelbeschermingswet zoveel mogelijk wordt verspreid, is de inhoud van de toelichting vrijwel geheel en nagenoeg zonder aanvullend commentaar overgenomen. Hoewel de nieuwe bepalingen van de Vogelwet op een aantal punten een verbetering brengen, wil dat niet zeggen dat vogels nu in alle opzichten voldoende beschermd zijn. Helaas blijven er nog diverse punten over die bijgesteld zouden moeten worden. Hopelijk zullen de nog bestaande knelpunten met de komende de Flora- en faunawet opgelost worden. Omdat dit artikel vooral bedoeld is om u over de bestaande wet

te informeren, wordt er niet verder ingegaan op noodzakelijke verbeteringen.

BESCHERMDE SOORTEN

In principe zijn alle Europese wilde vogels in ons land beschermd, inclusief vogels die niet in ons land broeden en hier slechts tijdens de trek voorkomen. De volgende definitie van het begrip "beschermde vogels" wordt gebruikt: *"Alle vogels welke behoren tot een der in Europa in het wild levende soorten, met uitzondering van tamme duiven, de tamme knobbelzwanen en de in artikel 2 van de Jachtwet genoemde vogels"*. Hieruit blijkt dus dat Knobbelzwanen, die niet aanwijsbaar van iemand zijn en vrij rondvliegen of -zwemmen, wel beschermd zijn.

Vlaamse Gaai

WILD

De Jachtwet rekent een aantal soorten tot "wild". Dat wil echter nog niet zeggen dat daar altijd op mag worden gejaagd. Op

veel van deze soorten mag zelfs helemaal niet worden gejaagd en op een aantal andere soorten is de jachtijd beperkt. Er zijn drie soorten "wild", namelijk *"klein wild"* (Fazant en Houtsnip), *"waterwild"* (Rietganzen, Kleine rietganzen, Kolganzen, Grauwe ganzen, Canadese ganzen, Brandganzen, Rotganzen, Smienten, Krakeenden, Wintertalingen, Wilde eenden, Pijlstaarten, Zomertalingen, Slobeenden, Tafeleenden, Kuifeenden, Toppereenden, Meerkoeten, Goudplevieren, Bokjes en Watersnippen) en *"overig wild"* (Houtduiven, Zwarte- en Bonte kraaien, Roeken, Kauwen, Vlaamse gaaien en Eksters).

VOGELS EN EIEREN

Als de Vogelwet spreekt van "vogels" dan worden daarmee niet alleen de levende vogels bedoeld, maar ook: "lichamen van dode vogels en delen van vogels al dan niet geprepareerd of op andere wijze geschikt gemaakt om duurzaam te worden bewaard". Dat wil zeggen dat ook skeletten en schedels van beschermde vogels beschermd zijn. Verder gelden beschermende maatregelen voor eieren ook voor uitgeblazen eieren.

VERBODSBEPALINGEN

In de artikelen 5 tot en met 9 van de Vogelwet 1936 zijn verbodsbepalingen genoemd: Het is verboden *beschermde vogels* te doden of te vangen of daar pogingen toe te doen, onder zich te hebben, te vervoeren, binnen of buiten het grond-

gebied van Nederland te brengen, te kopen of te verhandelen of om met beschermde vogels zangwedstrijden (zoals vinken-zangconcoursen) of andere wedstrijden te houden. Ook is het verboden beschermde vogels opzettelijk te verontrusten.

Verder is het verboden *eieren* van beschermde vogels te zoeken, te rapen of uit te halen of daar pogingen voor te doen, onder zich te hebben, te vervoeren en binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen, te kopen of te verhandelen.

Het is ook verboden *nesten* van beschermde vogels te verstoren, opzettelijk te vernielen, te beschadigen of weg te nemen, onder zich te hebben, te vervoeren en binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of te verhandelen.

Spreeuw

Tenslotte bestaat er op grond van de Vogelwet een verbod om bepaalde in het Vogelbesluit 1994 aangewezen middelen te bezitten die kunnen dienen om vogels te vangen of te doden, vangklaar op te stellen of zich daarmee in het veld te bevinden. Voor zogenaamde 'mist-netten' bestaat bovendien een bezits- en handelsverbod.

Op de verbodsbepalingen bestaan verschillende uitzonderingen. Er kunnen ook vergunningen worden verleend voor een groot aantal handelingen. De belangrijkste uitzonderingen worden hierna genoemd.

ONBESCHERMDE VOGELS

Op grond van artikel 2 van de Vogelwet kunnen vogelsoorten onbeschermd worden verklaard indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat voor de bestrijding van overlast en schade.

In het Vogelbesluit 1994 worden de volgende soorten aangewezen die door de Minister van LNV onbeschermd kunnen worden verklaard: de Spreeuw, de Huismus, de Kokmeeuw en de Zilvermeeuw.

De perioden van het jaar waarin de vier genoemde soorten onbeschermd zijn, zijn tot 1 januari 1997 bepaald op:

- Spreeuw: 1 juni tot en met 30 november;
- Huismus: 15 juni tot en met 15 september;
- Kokmeeuw: 16 juli tot en met 14 april;
- Zilvermeeuw: 16 juli tot en met 14 april.

Tijdens de broedtijd zijn deze soorten beschermd.

Onbeschermde vogels zijn niet "vogelvrij". Zij mogen niet worden gevangen of gedood met verboden vangmiddelen, zoals: lijm, strikken, beugels, vallen, klemmen, alle soorten vangkooien, alle soorten netten en giftige verdovende middelen. Voor het met een vuurwapen doden van onbeschermde vogels kan een vergunning worden verleend. Een houder van een jachtakte heeft zo'n vergunning niet nodig.

KIEVITSEIEREN

Het zoeken en rapen van kievitseieren is in het hele land toegestaan van 1 maart tot en met 8 april. Men mag bij het zoeken en rapen geen hond bij zich hebben en er mogen alleen kievitseieren worden gezocht op percelen waarvoor men van de grondgebruiker schriftelijk toestemming heeft gekregen. Verder is iemand die kievitseieren zoekt en raapt verplicht na de raaptijd broedsels van weidevogels te beschermen. Als bewijs wordt een "eierzoekkaart" afgegeven door de Bond van Friese Vogelbeschermingswachten of de Vereniging voor weidevogelbescherming Vanellus vanellus. De handel in kievitseieren is verboden.

CULTUURVOGELS

De volgende soorten zogenaamde cultuurvogels zijn uitgezonderd van het bezitsverbod voor beschermde vogels: Merel, Vink, Putter, Sijs, Kneu, Groenling, Geelgors, Goudvink, Barmsijs, Ringmus, Huismus, Spreeuw en Zanglijster. De houder van de vogels moet kunnen aantonen dat ze zijn gekweekt. Als bewijs daarvoor geldt een ring die voldoet aan door het Ministerie van LNV gestelde eisen en is afgegeven door een door de minister erkende organisatie. Het is toegestaan deze cultuurvogels te vervoeren, af te leveren, ten toon te stellen en in- of uit te voeren. Ongeremde vogels mogen niet worden gehouden.

OPGEZETTE VOGELS

Het te koop vragen, kopen, vervoeren en onder zich hebben van geprepareerde beschermde vogels is zonder vergunning alleen toegestaan indien deze zijn voorzien van een metalen merk- teken van een officieel vastgesteld model. Houders van een prepareervergunning (erkende

preparateurs) bevestigen dit merkteken aan de opgezette beschermde vogels. Voor het naar deze preparateurs vervoeren van door gevonden beschermde vogels is een vervoersvergunning vereist. Deze wordt afgegeven door opsporingsambtenaren (bijvoorbeeld politie). De vogels moeten daarbij worden getoond.

VALKERIJ

De Havik en de Slechtvalk mogen voor de jacht (valkerij) worden gebruikt. Voor het houden en vervoeren van deze jachtvogels is een vergunning vereist.

EENDEN EN GANZEN

Door de wijziging in de Jachtwet die sinds 1 augustus 1994 van kracht is, is een groot aantal soorten eenden en ganzen, die voorheen tot het wild behoorden, onder de werking van de Vogelwet gekomen. Op grond van de Jachtwet mogen tamme exemplaren van de wildsoorten worden gehouden. Voor de eenden en ganzesoorten die door de wetswijziging tot de beschermde vogels van de Vogelwet zijn gaan behoren, geldt een overgangsregeling. Deze houdt in dat het onder zich hebben van deze vogels is toegestaan voorzover ze geringd en geregistreerd zijn. Handel is niet toegestaan, maar vervoeren en in- en uitvoeren wel.

VERGUNNINGEN

De Vogelwet 1936 kent een groot aantal soorten vergunningen, waarvan er al enkele zijn genoemd. Op grond van artikel 21 kunnen vergunningen worden verleend in het belang van de vogelstand, de opvoeding of de wetenschap. Deze vergunningen kennen een onderverdeling; enkele van de belangrijkste worden hier vermeld.

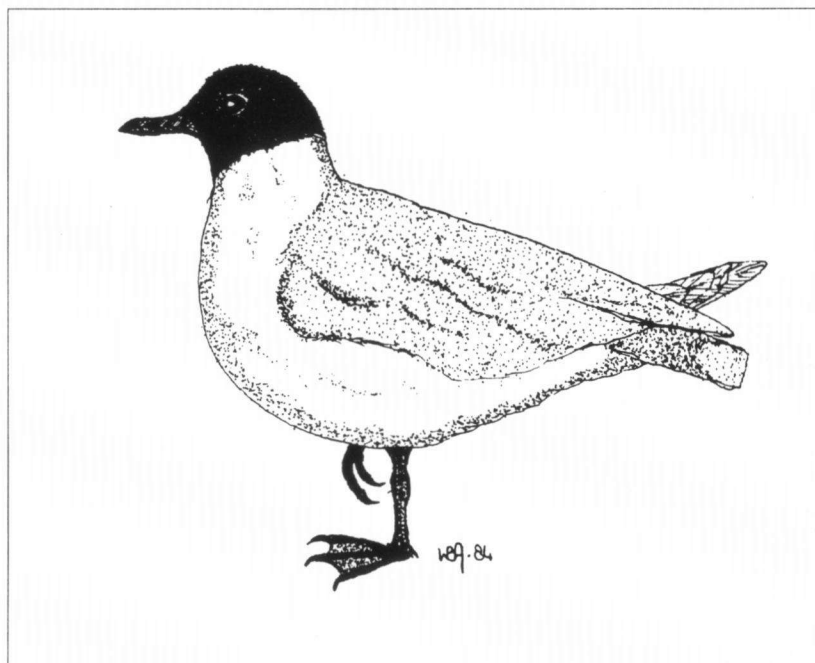
Een vergunning in het belang van de vogelstand is de zogenaamde vogelasielvergunning die de houders toestaat zieke, gewonde of anderszins niet-vale beschermde vogels te houden, met het doel deze na herstel weer in vrijheid te stellen. Aan dierentuinen is een vergunning verleend voor het voor educatieve doeleinden houden van een aantal beschermde vogels. Meestal is het aantal beperkt. Aan "ringers" (medewerkers van het Vogeltrekstation te Heteren) kan een zogenaamde ringvergunning worden verstrekt. Deze vergunningen worden verstrekt in het belang van de wetenschap. Daarnaast kunnen er nog een aantal andere vergunningen in het belang van de wetenschap worden verstrekt aan instellingen die zich bezig houden met wetenschappelijk onderzoek.

SCHADE

Indien beschermde vogels schade veroorzaken (bijvoor-

beeld in de landbouw), dan kan een vergunning worden aangevraagd om deze vogels te vangen of te doden of om hun nesten te verstoren. Voorwaarde is echter dat er sprake moet zijn van belangrijke schade, die niet op een andere bevredigende wijze kan worden bestreden. Deze vergunningen worden verstrekt door de Commissarissen der Koningin. Het gaat hierbij voornamelijk om Turkse tortels, Knobbelzwanen, Kokmeeuwen, Zilvermeeuwen en Spreeuwen (de laatste drie soorten in de periode van het jaar waarin zij beschermd zijn). Het is ook mogelijk een financiële vergoeding te krijgen van het Jachtfonds voor schade aangericht door beschermde vogels.

Deze weergave van de Vogelwet is niet volledig. Met toestemming van het Ministerie is gebruik gemaakt van: "Kernpunten", uitgave van het Ministerie van LNV, oktober 1994.

Kokmeeuw